СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XCIV. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 25-го КВІТНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 25, 1987 No. 78. VOL. XCIV.

Пам'ятайте про Україну!

ВІДБУВСЯ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОГО ПАТРІЯРХАЛЬНОГО ТОВАРИСТВА

Ню Йорк (М.Г.). — У суботу, 4-го квітня ц.р. тут у домі Наукового Товариства ім. Шевченка відбувся 12-ий з черги з'їзд делеґатів Українського Патріярхального Товариства в ЗСА. Господарем з'їзду був нюйоркський Відділ, в імені якого голова Микола Галів привітав всіх учасників з'їзду і передав дальшу керму голові Крайової управи Олександрові Пришлякові.

Голова в імені Управи привітав гостей і делеґатів та попросив о. крилошанина Петра Огірка провести молитву. Водночас о. П. Огірко на доручення Владики Василя Лостена привітав теплими словами учасників з'їзду.

О. Пришляк попросив однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять померлих членів УПТ, назвавши в першу чергу голову УПСО д-ра Богдана Лончину. Після цього покликав Почесну президію й обрано Ділову президію у складі: д-р Василь Маркусь, голова, Дарія Кузик і д-р Володимир Пушкар, заступники; Люба Артимишин і Оксана Луцька, секретарі. В. Маркусь подякував за вибір та на вступі здійснювання порядку нарад висловив кілька думок на тему нарад з'їзду, підкреслюючи позитивну сторінку УПТ, яке дальше безперебійно продовжує святе діло, що його розпочав св. п. Патріярх Йосиф.

З'їзд безпосередньо привітали: голова УПСО інж. Василь Колодчин, д-р Рома Навроцька в імені Релігійного Товариства Св.Софія,

(Закінчення на стор. 3)

ОБОРОНА І. ДЕМ'ЯНЮКА ЗДИСКРЕДИТУВАЛА СПЕЦІЯЛІСТА ВІД ДОКУМЕНТІВ

„ЕКСПЕРТ" СТУДІЮВАВ ПРИРОДОЗНАВСТВО І ПРАЦЮВАВ В ПОЛІЦІЇ

Єрусалим. Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Під час перепитування оборонцем Івана Дем'янюка, адвокатом Джаном Ґіллем, ізраїльського спеціяліста від документів виявилося, що він фактично студіював при родознавство, свого „фаху" навчився у поліції в 1975-77 роках, а його „курси спеціялізації" складались з однотижневих поїздок до Англії і Німеччини.

Крім того, Амнон Безалелі, як і попередні свідки прокуратури, коли їм це було вигідно, затрачували пам'ять, „не знали", „не цікавлися" тим, про що питала оборона.

У першій мірі Дж. Ґілл встановив, що Безалелі не знає технічної термінології коли прийшлося до обговорення мнимої виказки з Травників, багато аспектів якої спеціяліста не цікавило. І так для прикладу, — які це позначення над знімкою — не знає; що це за плями, а їх 10, він не перевірював; чому кольор на горішній початці змінений, — тому, що знімка правдоподібно відпала і її щераз приклеєно, а новий клей міг змінити кольор на печатці; то чому не змінився кольор на долішній печатці — експерт не знає; чому в рубриці виказки, де позначено видання вартовому білизни і рукзаку є зроблені поправки іншим чорнилом; чи це те саме письмо — не знає, це його не цікавило; чи перевірював папір — ні, чи порівнював цю виказку з іншими виказками — ні.

Тут адвокат Ґілл з деяким обуренням ствердив, що Безалелі не виконав свого завдання ґрунтовно, беручи до уваги важке оскарження І. Дем'янюка.

І дальше, чи звернув увагу спеціяліст, що знімка на виказці має дірочки — дві, — які вказують на те, що її причіплювано до якогось іншого паперу клямрами. Відповідь: Це його не цікавило. Безалелі признався, що він отримав оригінал виказки до перевірки 19-го грудня 1986 року, а свою опінію на письмі дав прокуратурі 17-го лютого 1987 року. Йому доставлено інші документи для порівняння 12-го лютого 1987 року, але він не дуже цікавився ними.

І тут Безалелі пробрехався навіть, бо Дж. Ґілл пригадав йому, що спеціялісти оборони прийшли до лябораторії Безалелі ще 10-го лютого і він їм сказав, що він вже тоді закінчив перевірку виказки.

На запит чому на знімці виказки є печатки, а на інших, предложених прокуратурою, нема, Безалелі сказав, що мнима виказка І. Дем'янюка — це особистий документ, а інші взяті з картотек. Що собою представляє ніби ґудзик на грудях і який є напис на стрічці біля нього — експерт не знає, його це не цікавило, він не є спеціяліст від уніформ.

На виказці є п'ять знаків „СС", але Безалелі перевірив тільки три, а про два інші нічого не може сказати, бо подібних не знайшов.

Очевидно тактикою оборони є доказати спершу нефаховий і несерйозний підхід спеціяліста прокуратури, а відтак своєю експертизою доказати, що виказка є фальшивкою, не зважаючи на те, що судді прийняли її попереднього дня, як документ, заявляючи при тому, що „КҐБ не завжди мусить продукувати фальшивки", але й залишаючи обороні відкриті двері до контраргументації. Тому й місцеві газети писали, що „перемога прокуратури є тимчасовою і символічною".

Преса також повідомила, що уряд Польщі дасть дозвіл трьом свідкам оборони приїхати до Ізраїля і свідчити; але правдоподібно 17-го травня процес буде перерваний на те, щоб взяти свідчення від тьох німців — Горна, Шаффеля і Леонгардта. Існує також можливість поїздки до Бельгії.

Адвокат Ґілл заявив, що він ще не скінчив перепитування Безалелі і буде продовжувати його в понеділок.

Вміжчасі до Ізраїля із ЗСА повернувся Тувія Фрідман, ловитель нацистів, і поновно заявив, що хоче свідчити в користь оборони.

ОСІ ЗАПОВІДАЄ ДЕПОРТАЦІЮ ДО СССР ЩЕ 12 ОСІБ

Вашінгтон. — Здобувши підтримку у керівних чинників ЗСА, включно з Верховним Судом, у справі депортації до Совєтського Союзу естонця Карла Ліннаса, Бюро спеціяльних інвестиґації (ОСІ) Департаменту справедливости, приспішує, як виглядає, свою „працю", використовуючи ситуацію, яка витворилася після „видворення" Ліннаса.

Директор цієї агенції, яка свою працю спирає майже виключно на підфальшованій документації КҐБ, Ніл М. Шер заповів, що принаймні половині із числа 27 осіб, які закрили своє „нацистівське" минуле при в'їзді до З'єднаних Стейтів Америки і при отримуванні американського громадянства, грозить депортація до комуно-московської імперії, яка „відкрила" свої двері, як Пандора пащу, шукаючи помсти над колишніми націоналістами і патріотами своїх батьківщин, які опинившись під московським чоботом, здригались від терору НКВД-КҐБ і тимчасово прийняли прихід гетлерівських армій, як визволення. Коротко після того, зорієнтувавшись, що брунатний окупант замінив червоного і своїми методами нічим не відрізняється від вишуканого терору КҐБ, вони, поневолені країни Східньої Европи, створили свої рухи спротиву, які вели активну боротьбу на два фронти.

Про всі ці справи писали недавно Петрик Бюкенен, Вілліям Баклі та інші синдиковані журналісти, але ці писання не доходять до свідомости тих, які 45-років після закінчення війни, міняючи інтереси за людей, шукають помсти і полюють за „фашистами", але не в країні, яка була первопочином фашизму, тобто в Німеччині, Східній і Західній, а серед східньоевропейських колишніх імігрантів, що були поставлені на чорні списки КҐБ.

Очевидно, Н. Шер і деяка ліберальна преса в ЗСА, насолоджуються ще й досі справою депортації К. Ліннаса кажучи, що його „видалення є сигналом, що Уряд ЗСА почав серйозно ставитись до справи депортації запідозрілих у воєнних злочинах осіб до країн їхнього походження".

Н. Шер називає між тими, яким „стелиться шлях до СССР" тільки Болеслава Майковскіса, латиша, Казіса Палціявскаса, який мав бути посадником Кавнусу, Конрада Шеллоґа, який як каже ОСІ, був сторожем в концтаборі Дахав в Баварії. У випадку Шерллоґа німця з походження, Совєтський Союз не виявив зацікавлення його особою і тому ОСІ нав'язало зв'язок з німецькими урядовими чинниками.

П'єса „Танок волі" йтиме в Ню Йорку і Філядельфії

Ню Йорк. — Стараннями імпресаріо Михайла Івасівки, театр „Заграва" з Торонто поставить п'єсу на чотири дії Бориса Будного „Танок волі", яка відбудеться в Ню Йорку в суботу, 9-го травня ц.р., о год. 2:30 по полудні тут в залі школи Ашер Леві, при 1-ій авеню, між 11-ою і 12-ою вул. Квитки можна набути в книгарнях „Арка", „Сурма" і при касі.

У неділю, 10-го травня ц.р., ця п'єса буде поставлена у Філядельфії о год. 5-ій по полудні в залі ЛяСалл університету, при 20-ій вул і Олні авеню. Актори „Заграви" присвячують п'єсу св. п. Марії Левицькій.

Відбудеться відкриття виставки картин О. Мазурика

Ню Йорк. — У неділю, 26-го квітня ц.р., тут в ґалерії Об'єднання Мистців Українців в Америці (ОМУА), при 136 Друга авеню (четвертий поверх), о год. 1-ій по полудні, відбудеться відкриття виставки картин гостя з Парижу Омеляна Мазурика.

Мистець, про картини якого писали з признанням відомі західньоевропейські рецензенти, виставить цього разу цілий ряд нових картин красвиди Карпат, прикарпатські села, уцілілі церкви, ікони тощо. Ці картини, принаймні частину з них, О. Мазурик намалював під час свого перебування в Україні два роки тому, відвідуючи Прикарпаття.

Гості-відвідувачі матимуть змогу набути нові картини для прикраси своїх домів, а мистець буде ввесь час в ґалерії і пояснюватиме, на бажання відвідувачів, картини. Крім того в ОМУА можна буде набути каталог.

Виставка триватиме до неділі, 3-го травня, включно, і її можна буде оглядати кожного дня від 6-9-ої години, а в кінці тижня від 1-8-ої вечора. Буде виставлено приблизно 40 картин — олії і пастелі.

Ця виставка буде повторена у Вашінгтоні 8-го травня в Домі св. Софії, при 2615 30-та вулиця Н.В. Відкриття буде у п'ятницю, 8-го травня, о год. 3-ій по полудні, і триватиме до неділі, 10-го травня. Організаторами виставки є Об'єднання Українців Вашінгтону.

Верховний Суд ЗСА підтримує смертну кару

Вашінгтон. — П'ятьма голосами проти чотирьох Верховний Суд З'єднаних Стейтів прийняв поширену інтерпретацію про застосування смертної кари у випадках, зв'язаних з вбивством.

Якщо раніше смертна кара застосовувалась лише до осіб, які вчинили навмисне вбивство, з наміром, то тепер вона може бути вжита до злочинців, які не плянували заздалегідь позбавити життя свою жертву, а смерть наступила, наприклад, в результаті побоїв.

Згідно з новою інтерпретацією, до смертної кари може бути засуджений будь який учасник злочину, що закінчився вбивством, наприклад, шофер авта, який відвіз злочинця з місця вчинення злочину.

Нове тлумачення закону буде застосовано у всіх 37 стейтах, де існує смертна кара.

За прийняття нової інтерпретації голосували: Сандра О'Коннор, Байрон Вайт, головний суддя Вілліям Ренквіст, Луїз Павелл і Антонін Скалія. З різким запереченням виступив суддя Вілліям Бреннан, якого підтримали Тирґуд Маршалл, Геррі Блекман і Джан Стівенс.

Приводом для прийняття нового тлумачення послужила справа братів Рікі і Реймонда Тайсонів, які принесли в 1978 році зброю в тюрму арізонського міста Флоренс. Брати хотіли силою звільнити свого батька, що відбував там кару за вбивство.

Втеча вдалася. Брати Тайсони, їх батько і його співв'язень Ренді Ґрінволт мали намір переїхати арізонську пустиню, але мотор їх авта був несправний. Втікачі зупинили зустрічне авто, в якому їхало подружжя Лайонс, їх дворічний син і 14-річна племінниця. Злочинці відібрали від них авто. Потім з наказу старшого Тайсона Рікі і Реймонд відправилися по воду, щоб залишити її Лайонсам. Поки брати були відсутніми, їх батько і Ґрінволт холоднокровно розстріляли всю родину Лайонсів.

Злочинці були спіймані в поліційній засідці. Старшому Тайсонові знову вдалося втекти, але він помер від соняшних опіків у пустині. Окружний суд засудив Ґрінволта до смертної кари. Брати Тайсони, не зважаючи на те, що вони самі нікого не вбивали, також були засуджені до смертної кари, бо „вони могли передбачити, що втеча їх батька з тюрми може привести до позбавлення життя когонебудь".

Верховний суд стейту Арізона, що його в той час очолювала С.О'Коннор, залишив присуд без змін. Справа тягнулася до вівтірка, 21-го квітня ц.р., коли вища судова інстанція ЗСА затвердила присуд і створила прецедент на майбутнє.

Анатолій Корягін виїхав на захід

Москва. — Психіятр Анатолій Корягін, який перебув шість років в ув'язненні за те, що публічно виявив про долю політичних в'язнів у „психушках", дістав вкінці дозвіл виїхати на постійно до Швайцарії разом з родиною і прибув там в п'ятницю, 25-го квітня ц.р. Про його виїзд повідомило совєтське аґенство ТАСС в російській та англійській мовах.

А. Корягін був одним із 14 політичних в'язнів СССР, яких звільнив Міхаїл Ґорбачов на інтервенцію Андрея Сахарова. Як відомо, А. Корягін є у поганому стані здоров'я з приводу важких обставин на місці ув'язнення впродовж п'яти років. В січні 1987 року дружина А. Корягіна отримала офіційне повідомлення совєтських властей, що її чоловік буде звільнений, якщо вона зложить прохання про виїзд на захід цілої родини. Однак А. Корягін відмовився від виїзду так довго, як один із його синів, Іван, знаходиться в карному таборі, де його запроторили за іншу протисовєтську діяльність, як його батька. Сина звільнили у березні і тепер родина виїхала до Швайцарії.

А. Корягін є почесним членом Американського товариства психіятрів та був запропонований на мирову нагороду Нобеля. Його зізнання на світовому Конґресі психіятрів причинилися до того, що цей Конґрес викреслив із членства СССР.

Союзникам ЗСА не подобаються пропозиції М. Ґорбачова

Вашінгтон. — Як повідомляє газета „Ню Йорк Сіті Трибюн", деякі англійські консерватисти закликають прем'єр-міністра Марґарет Тачер відбути зустріч з президентом Роналдом Реґеном і попередити його, що американсько-совєтські угоди про ліквідацію нуклеарних ракет в Европі таять в собі велику небезпеку. Член парляменту консервативної партії сер Антоні Кершов зауважив, що якщо в Европі не залишиться нуклеарної зброї, то Англія опиниться в такому ж стратегічному становищі, в якому вона була в 1930-их роках, а також збільшиться загроза того, що Совєтський Союз піде на „колоніяльну війну в Европі", використавши свою величезну перевагу в звичайних збровннях.

За словами лондонського кореспондента газети Марка Памера, якщо Совєтський Союз і З'єднані Стейти Америки дійдуть до згоди про ліквідацію ракет середнього засягу і ракет оперативно-тактичного призначення в Европі, то Москва буде мати подвійну перевагу в зброєнні і війську. Ракети середнього засягу мають радіюс 600-3,000 миль, а оперативно-тактичні 300-600 миль.

Як уже повідомлялося Міхаїл Ґорбачов також порушив справу про ліквідацію тактичних ракет, однак Захід не прийняв цю пропозицію серйозно, бо її практично не можна перевірити.

Цього тижня на летунській базі Кіртланд в Ню Мехіко зберуться експерти країн НАТО, які розглянуть, в числі інших справ, секретне звідомлення, підготоване сухопутними силами Північно-Атлантійського Оборонного Союзу в Европі американським ґенералом Бернардом Роджерсом. В цьому звідомленні ґен. Роджерс закликає НАТО розмістити в Европі оперативно-тактичні ракети. СССР має в Европі біля 130 ракет цього типу, а ЗСА таких ракет не мають. Пентаґон хотів би, щоб Москва і Вашінгтон уклали угоду, яка дозволила б З'єднаним Стейтам розмістити в Европі таку ж кількість цих ракет. Під час останніх переговорів з державним секретарем ЗСА Джорджем Шулцом генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов запропонував взагалі ліквідувати ракети цього типу в Европі.

Ця думка сподобалася Дж. Шулцові і директорові американської агенції в справах роззброєння і обмеження зброєнь Кеннетові Ейделманові, однак проти неї виступає ґен. Роджерс і багато інших військовиків.

Українець грою на бандурі розважає пасажирів торонтонської підземки

Бандурист Ярко Антоневич грає на зупинці Батирст.

Торонто (ХД). — Під таким наголовком появився в „Торонто Стар" з 17-го березня ц.р. репортаж-інтерв'ю Фила Джансона з 28-літнім українським жителем Етобіко Ярком Антоневичем, який на зупинках торонтонської підземки розважає грою на бандурі пасажирів на станціях Дандас, Юніверсіті й Батирст. Він є одним із восьми музикантів, які отримали дозвіл виступати в тунелях підземки, склавши іспит перед Торонтонською комісією транспортації і вплативши 100 дол. річного внеску. Дозвіл стосується тільки восьми зупинок.

Цю музичну розвагу на 55-струнній бандурі в підземці розпочав Ярко в жовтні 1986 року. За його поясненнями — пише репортер „Торонто Стар" — бандура це народний музичний інструмент, який є схрещенням гарфи й цитри. Ярко грає здебільша рідні клясичні мелодії, інколи на переміну з клясичними-західніми й модерними пісенними мелодіями.

„Реакція на мою гру, — каже Ярко, — прихильна, хоч декого дивує мій зверхній вигляд — довге волосся й сережки в вухах. Зокрема дивуються цьому українці, які з вдачі консервативні. Одначе їх полонить моя музика. Вона збуджує в них ностальгію".

Інші цікавляться радше інструментом, музикою і мелодіями. Вони зацікавлені походженням бандури, застосуванням, ролею, яку вона має в українській музичній культурі та в житті українців.

За словами Ярка, бандура — це національний інструмент, який є носієм української культури й традиції та зберігачем національної

(Закінчення на стор. 3)

„СТІЙКА З СВІЧКАМИ"

Ню Йорк. — У п'ятницю, 1-го травня, Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ), організує „Стійку з свічками", відзначуючи першу річницю нуклеарної катастрофи в Чорнобилі. Організатори закликали цілу українську громаду до участи. Стійка відбудеться в год. 7:30 вечором напротив Об'єднаних Націй, при 43-ій вул. і Першій авеню.

У СВІТІ

УРЯД ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОЇ Республіки в дуже рішучий спосіб вирішив закінчити страйк робітників на залізниці і припинити саботажі, підкладання бомб й інші підривні акції африканськими революціонерами, які без сумніву впливали на робітників і намовляли їх не припиняти страйку. Уряд в Преторії визначив реченець закінчення страйку, а після вигаєення реченця звільних з праці 16,000 робітників, які вирішили ігнорувати зарядження уряду. У зударі з поліцією загинуло принаймні шість чорних залізничників, правдоподібно членів революційної організації, які вживали проти поліції зброю. Чотири поліціянти були тяжко поранені гострими предметами, а декілька легко під час того, як робітники, в більшості чорні, обкидали поліцію камінням і пляшками. Шеститижневий страйк на залізниці збільшив напругу між чорними робітниками і урядом.

ЧИМРАЗ БІЛЬШЕ перуанців починають критикувати політику уряду, а зокрема самого президента Перу Алена Ґарсію, який, прийшовши до влади 21 місяців тому обіцяв виборцям покінчити з терористичною діяльністю партизанів-маоістів, які займаються масовими вбивствами, грабуванням населення, висаджуванням в повітря мостів, поїздів, залізничних шляхів тощо. Дійшло вже до такого стану, що комунізуючі елементи почали просякати до урядових агенцій у Лімі, звідки вони розвинули широку політичну діяльність, впливаючи також на робітничі профспілки і мобілізуючи бідний прошарок населеня до боротьби для повалення існуючої системи. Політичні спостерігачі кажуть, що прокомуністичні елементи мають усі вигляди виграти бій за впливи на спільноту, якщо інертний уряд Ґарсії роз'їджений перекупством, не проявить більш рішучої ініціятиви.

КЕННЕТ Л. ЕЙДЕЛМАН, директор федеральної агенції озброєння, який також безпосередньо відповідає за переговори про частинне роззброєння, а зокрема зменшення стратегічної нуклеарної зброї, виступив з гострою критикою совєтської пропозиції про відтягнення ракет середнього засягу з Европи, кажучи, що Москва відступила від багатьох пунктів, які були темою розмов і погодження між совєтськими представниками і державаним секретарем Джорджем Шулцом в Москві від 13-го до 16-го квітня цього року. Раніше совєтський лідер Міхаїл Ґорбачов обіцяв відтягнути зі Східньої Европи також усі 130 ракет близького засягу; тепер він вже говорить тільки про ракети середнього засягу, а про інші, мовляв, треба ще вести дальші переговори. Такі заяви, — заявив К. Ейделман, — тільки зупиняють процес договорення і створюють непотрібну ситуацію напруги між ЗСА і СССР.

В АМЕРИЦІ

ПОНАД 110 АМЕРИКАНСЬКИХ законодавців звернулися до генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова з просьбою або звільнити шведського дипломата Рауля Валленберга, або детально повідомити про його долю. Завдяки діяльности Р. Валленберга десятки тисяч мадярських жидів уникли смерти. Валленберга заарештувала совєтська військова влада в Будапешті в 1944 році і він зник з ҐУЛаґу. „Не зважаючи на твердження совєтського уряду про смерть Валленберга, — сказано в листі законодавців, — численні повідомлення і зізнання свідків говорять про те, що він живий і досі перебуває у совєтській в'язниці".

КОЛИШНІЙ СЕНАТОР, а тепер претендент на пост президента від Демократичної партії Ґері Гарт звернувся до федеральної виборчої комісії з безпрецедентною просьбою — дозволити йому використати частину суми зі свого виборчого фонду для сплати заборгованости, що залишилася з виборчої кампанії 1984 року. Ця заборгованість становить солідну суму — 1.3 мільйона долярів. Г. Гарт звернувся з цією просьбою через кілька днів після того, як судові виконавці наклали арешт на фонди його виборчої комісії в Лос Анджелесі. Гроші підуть на сплату боргів Гарта реклямній компанії. Газета „Вашінгтон Таймс" пише у зв'язку з цим, що більшість президентських передвиборчих кампаній закічувалися боргами, але ще ні одна не починалася з боргів.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Видача на смерть Карла Ліннаса

Насильне відставлення на совєтський корабель втікача Мирослава Медведя, — видача Ізраїлеві Івана Дем'янюка і насильне вислання до Совєтського Союзу естонського іміґранта Карла Ліннаса, який,як і Дем'янюк був американським громадянином, — це докази такого американського судівництва, яке насправді тими актами оскандалилося і ледве чи заслуговує на назву правосуддя. Бо яке це „право" і який це „суд", коли вони спираються на отримуваних від Совєтського Союзу „документах?" Не треба фахових совєтологів, щоб знати, що в КҐБ існує окремий відділ фахівців, які фальшують потрібні совєтській політиці документи. Однією із складових частин американської закордонної політики є ніби боротьба за права людини. Але якими правами людини користуються американські громадяни, коли на підставі пофальшованих большевиками документів можна позбавляти їх громадянства і висилати на певну смерть до „злющої імперії" — за термінологією РоналдаРеґена. Дивні діла діються. Коли президент Реґен призначив на голову Верховного Суду Вілляма Ренквіста і Сенат те призначення затвердив, поважний і добре поінформований тижневий журнал „Тайм" з 30-го червня минулого року приніс на титульній сторінці світлину Вілляма Ренквіста з великим заголовком: „Реґена Пан Правий". Який же це „правий" світогляд того видатного правника на найвищому становищі державного судочинства, коли він відмовляється зупинити депортування Ліннаса до СССР, де той же Ліннас був заочно засуджений совєтським трибуналом на смерть. Дочка Ліннаса, яка залишилась в Америці, твердить, що це пімста большевиків за те, що її батько належав до нацистських коляборантів і не був жадним командантом гітлерської катівні жидів, а боровся саме проти совєтського наїзду на Естонію.

Ніхто з чесних людей у широкому світі не схвалює жорстокого масового винищування жидів у Другій світовій війні, старих і молодих, мужчин і жінок за пляном, що міг зродитися тільки у божевільній голові Адольфа Гітлера чи одного з його опричників.

Ніхто не виправдує теж тих, які допомагали нацистам у здійснюванні того диявольського діла, а помагали й деякі жиди з Юденратів. Але від нацистського режиму не терпіли тільки одні жиди. В Освєнцімі чи Майданку згинули тисячі поляків і інших людей. Україна зазнала кривавого правління Еріха Коха. На Волині Кох винищив цілу інтеліґентську верству із Самійлом Підгірським і його дружиною Лесею та подружжя Рошинських у проводі. Ім'я Олени Теліги є наче символом кривавого винищування українських діячів культури у Києві. Вінниця є окремою сторінкою тієї трагедії українського народу. А перед Гітлером лютував Сталін. І за 60 років існування СССР згинули мільйони невинних людей. Всього того Сімон Візенталь і такі його прислужники, як колишня конґресменка, тепер прокураторка у Бруклині Елізабет Голцман, не хочуть знати. Можна розуміти ізраїльських патріотів, які пропаґують гасло „Ми не забудемо" (не забудуть страхіть голокосту). Але й українці ніколи не забудуть штучного голоду 32-33 років в Україні із мільйонами загинулих, і не забудуть ролі Кагановича, яку він відіграв у тій нашій трагедії.

На телевізійному показі коментатор спитав представника Американського жидівського конґресу, чи він хоче, щоби Ліннаса вбили. Запитаний відповів, що він „хоче справедливости". Він і Візенталь,і Голцман і судді в Єрусалимі, що зробили циркове видовище із судової розправи над Дем'янюком, вірять, що в СССР може бути справедливе судочинство! Сказав французький дипломат Таллейран: „Це щось гірше, як глупота, бо це злочин". СССР проголошує присуд і засуд ще перед судовою розправою. Але нема чого дивуватися совєтському „судочинству", коли в З'єднаних Стейтах Америки вірять у совєтські пофальшовані документи і на тій підставі висилають людей на смерть. А у вході до Гадсону пишається Статуя Свободи, символ волі, опіки і справедливости. Богиня справедливости в античних греків Теміда мала закриті очі. Судочинство в Америці дивиться на червону Москву і вирішує так, як Москві це подобається. Чи і коли скінчиться ця макабрична забава?!

Михайло Ільків

НЕ ЗАБУДЬМО ПОМ'ЯНУТИ

Армія гітлерівської імперії скапітулювала, себто склала зброю, у травні 1945 року. В цьому місяці майже всі европейські народи віддають пошану своїм політв'язням, які померли в гітлерівських концентраційних таборах. За статистикою німця Кінґа, в концентраційних таборах було ув'язнених двадцять п'ять мільйонів людей різних національностей. З цього числа дванадцять і півмільйона вийшло живими на волю в травні 1945 року. В наших українських Записках стверджено, що Україна понесла мільйонові втрати під час Другої світової війни, в тому числі є також політичні в'язні. Українських політичних в'язнів гітлерівська поліція карала за те що вони були українцями, і за те що хотіли самостійної України. Отже в розумінні німецької поліції — українські націоналісти „грішили", і зате треба було їх покарати. Тому, доки не написано всієї драматичної історії з життя в'язнів, людям не вільно про неї забувати.

Цей короткий огляд про кацети дуже мало, або зовсім не включений в моїй книжці „Німецькі концентраційні лаґери". Нових в'язнів привозили до „Зондер лягер ч. 21", їм казали стояти на струнко перед реєстраційним бюром. По якомусь часі в жовтій уніформі виходив з бюра поліцай СС Ляце і вставляв декому через рам'я трубку зі зимною водою, що капала на нирки. Після якогось часу вязнів покликали до бюра, де вони мусіли підписати заяву, що нікому нічого не скажуть, про все те , що будуть бачити в таборі. Відтак ув'язненим було сказано що їм можна тільки бігати, а не ходити. Опісля їх гнали до вмивальки. Вода була зимна наче лід. Тут треба було віддати цивільний одяг, а в заміну в'язні отримували: підштанці, сорочку, штани, блюзку, шапочку, плащ в зимі, і дерев'янки. Кожен в'язень мав своє число.Моє число було 2170, а штуба-кімната ч. 7. Вставати там наказали о год. 4-ій ранку, спати о год. 10-ій вечора. Вранці і ввечері всі в'язні мусіли вставати до апелів, себто до перерахування. Це була щоденна рутина.

На сніданок вязні отримували „ерзац" кави, дві „шнітки" - кромки хліба та 25 гр. „вуршту" - ковбаси або марґарини. До праці виходили чи виїжджали о год. 6-ій ранку, і поверталися о год. 6-ій вечора . Після повороту з праці був апель, миття, збірка на вечерю. Вечеря — це три четвертих літри „айнтопфу" — густіша зупа і фунт хліба.

Праці були різні: бюрові, кухня, столярня, швальня, пральня, фризієрня, копання глибоких ровів на різні трубні проводи, перевожування глинкуватої землі засипування мочарів, тягання валу. Табір „21" був збудований на мочарах. Спочатку кожний в'язень переходив зовнішні команди праці. В дощові дні і зимовою порою року — це був жах. В'язні жили в дерев'яних бараках, що були поділені на „штуби", себто кімнати. До кожної штуби був приділений „штубовий", він відповідав там за порядок і мав право призначувати в'язнів по командам праці. Я працював на внутрішніх командах, при чому зчасом, я був третім в'язнем з черги в таборі. На штубі жило 70-80 в'язнів. Ліжка були триповерхові. В таборі було постійно понад дві тисячі в'язнів, хоч повинно бути тільки понад тисячу. Місць ніколи не бракувало. Хворих в'язнів не лікували, але отруйними шпильками викінчували, і так в'язень без лікарської допомоги вмирав. „Герман Ґерінг Верке" — це була відливня заліза біля Бравншвайґу, і там концентрувалося багато чужинців. Українців було понад 5,000. В „Зондер лягер ч. 21", поділивши їх за національностями були такі в'язні: поляки, французи, бельгійці, голляндці, українці, білоруси. Жидів не було. Одного разу до нас привели групу італійців. Цей факт згадую тільки для історії. Цих в'язнів не перебирали у в'язничну уніформу і звільнили після двох чи трьох днів. Відношення між в'язнями було приязне.

На командних становищах СС поліцаями були тільки німці - „райхсдойче", поліцаї іншої народности займали лиш охоронні пости, і до нас в'язнів не мали ніякого відношення. Я не знаю чи був якийсь українець поліцаєм у „Зондер лягер ч. 21" будучи там півтора року в слідстві. Якщо б хтось в тому сенсі нас обвинувачував, то це звичайна брехня. Деякі прізвища поліцаїв СС-ів: Лятман — комендант табору, Ляце, Ґебарт, Блюме. Сьогодні біля місця, де був побудований „Зондер лягер ч. 21" є закопаний хрест у пам'ять поляглих в'язнів за благословенством наших священиків.

Саксенгавзен „Клінка Верке" — це була модерна цегольня, що була побудована кількадесят кілометрів від Берліну. Сьогодні — це частина Східньої Німеччини, тому на Заході про це мало говориться. Це табір великого розміру. Порядок у таборі такий самий про який я згадую в іншому місці. Дерев'яні бараки, тільки інакше зорганізовані. Барак був поділений на крило „А" і „Б". На крилі „А" жив бльоковий. Він відповідав за порядок та за все, що діялося на бльоку. На крилі „Б" жив „штубовий", і він відповідав за все по цій стороні бльоку. На кожному крилі було приміщених 250-300 в'язнів. Ліжка були три і чотириповерхові. За кожним столом був століовий, він допомагав розприділювати харчі та в інших роботах. Посередині бльоку містилися умивальники і туалети.

На „Клінка Верке" в'язні були приміщені за національностями. В роках 1942-43-44 ми, українці, чисельно були на першому місці. Нашим знаком був червоний трикутник з буквою „у" (українець). За ними, в черзі своєї чисельности слідували поляки, чехи, бельгійці, голляндці, данці, німці і інші. Жидів у нас не було. Деякі західньоевропейські народності отримували часом харчову допомогу з дому. Це була для них велика допомога. Одного дня мені наказали бути диригентом. Бруно, бльоковий шостого бльоку, під час вечірнього апелю викликав мене наперед, де стояли наші хлопці, і ми мали заспівати „Виходила на берег Катюша". Відказатися я не пробував. Концерт не був вдалий. З комуністами я був в згоді, хоч вони знали,що причиною мого ув'язнення було „Бандера бевеґунг". Дуже рідко, але бувало таке, що до нас привозили кантину, себто дуже солону рибу, і роздавали на бльоку. Для голодної людини — це була манна з неба. Голодна людина може їсти траву, кору з дерева, м'яке дерево і постійно бореться з думкою за існування. Це велике терпіння. Думаю що кожний в'язень, головно в молодому віці, хотів жити. Все це час від часу приходить на думку. Всякі обвинувачення

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про річницю, якої забути не можна

...„і п'ятий ангел затрубів; і я побачив як звізда впала з неба на землю; і йому дали ключ до криниці під землею. І він відкрив криницю, і з неї вийшов дим, як з великої печі, і він заслонив сонце і наповнив повітря..."

(З пророчої книги Апокаліпси)

Рік проминув від того часу, як вперше, здається, в історії нещастя, яке навістило українську землю порівняли до пророцтва апокаліпси.

Рік проминув від часу, коли ми потрясені до краю катаклізмом у Чорнобилі спонтанно збиралися на молитви, жалібні зустрічі і походи. Кожна вістка з України була передавана з уст до уст, кожна радіова чи телефонічна новина хвилювала, а наші думки були там у Києві, у Львові у Прип'яті, з тими безборонними — знаними і незнаними земляками — виставленими на вбивчі промені.

А одночасно частина цієї трагічної слави, що розійшлася про Україну та її мешканців спилила на нас. Вкінці прийшли дні, в яких ми не мусіли вже вияснятми чужинцям, де лежить Україна, де є Київ, а мала досі зовсім невідома місцевість Чорнобиль, названа так за українським зіллям стала для усіх щоденним поняттям.

Світова преса була переповнена інформаціями і статтями, а наша — українська — джерелом їх через можливість безпосереднього контакту з близькими в Україні.

Однак наші зв'язки не могли давати того, що всі сподівалися, а совєтський режим доцільно і послідовно зменшував та отягався із звітуванням про справжній перебіг трагедії.

Усе ж думками ми були ввесь час із нашими близькими в Україні, спонтанно шукали за шляхами допомоги, за ліками, які можна їм передати, щоб у якийсь спосіб хоронити їх перед радіяцією.

Але минали дні і місяці і ми, як це, звичайно, в нас буває, після першого вогню, почали остигати у нашому хвилюванні, співчутті і, здається, навіть у наших молитвах.

Прийшли нові події, прийшли звітування комісії Дешена, акція ОСІ і протиукраїнська нагінка таки тут, де ми досі почувалися так безпечними та віддаленими від усіх небезпек.

Долю одної людини ми прийняли, як долю цілого народу і за нею призабули невідоме і страшне майбутнє сотень-тисяч наших земляків.

Чи небезпека, що розтягається на десятки років, якої не можна охопити та на яку не можна поставити руки, менша від небезпеки помсти за те що сталося перед сорока роками?

Важко з перспективи одного року та ще в трагедії, якої досі не було у світі, передбачити скільки жертв вона принесе. Фахівці Заходу обраховують їх на 30-50,000 людей, совєтські офіційні чинники як у всіх даних про Чорнобиль, ставлять їхнє число куди нижче.

Але як би воно не було 180 тонн радіоактивних, отруйних газів, що розпорошилися у повітрі мусіли вчинити величезну шкоду в організмі людей, що їх вдихали. Сьогодні ми плачемо над долею ренів, що гинуть в далекій Ляпляндії,а завтра це вже можуть бути українські діти.

У цих днях згідно із усіма закликами відзначуємо жалібними урочистостями першу річницю трагедії Чорнобиля.

Але чи це досить? Чи можна нам будь-коли забути про це, що сталося у серці України, в цей для неї жахливий 1986 рік?

О—КА

Іван Солончак

ПІСЛЯ ПЕРШИХ ЗВІЛЬНЕНЬ З ҐУЛАҐУ

Ґорбачов намагається вивести совєтську економіку із тупика. Діла ще не видко, але гамір зростає. І тому покищо важко навіть здогадатись, що тут зарахувати до серйозних починів, а що є звичайним пропагандивним трюком.

Західня преса, як мало амбітний мисливець, що радо вполював би ведмедя, але коли його нема, щасливий як вцілить куріпку — визбирує всякі дрібнички і подає їх як велику сенсацію. Адже Ґорбачов має у неї не абияке „паблисіти".

Досі з совєтської точки бачення найбільш занедбаним відтинком для поживи преси західніх засобів масової інформації був т. зв. четвертий кошик. На всі міжнародні дипломатичні зустрічі, особливо присвячені Гельсінкським угодам з 1976 року, совєтські представники приходили з порожніми кошиками і вдавали, що вгинаються під їхнім тягарем. Але, як видно, молоді сили, що витискають зрутинізовану старечу лінію з політики і пропаґанди, вирішили й по тій лінії наробити трохи шуму, а при тому перейняти ініціятиву в свої руки — випустивши з концтаборів деяких політичних в'язнів.

Тут вони підглянули польського генерала Войцєха Ярузельського, який повипускав з тюрем усіх опозиціонерів і показав на ділі, що дійсність, яку умовно називають реальним соціялізмом, від того не завалилася, хоч позиції уряду в Польщі без порівняння слабші, ніж у СССР.

Отже, перемігши страх і злочинні традиції, кремлівські можновладці від поляків взяли саму ідею, але здійснюють її хитріше, з більшим пропаґандивним для себе ефектом. Польський уряд, що в більшій мірі притримується формальних засад законности, проголосив амнестію для політичних в'язнів, встановляючи для цього сеймову уставу. Совєтська влада окремими указами Президії Верховної Ради звільняє по кілька-кільканадцять осіб, розтягаючи це на довший час, для більшого пропаґандивного ефекту. Польський уряд не примушував звільнених з тюрми виїжджати за кордон. Совєтська влада часто це ставить як умову звільнення з концтабору.

Кремлівські можновладці проводять ті звільнення продумано, починаючи від селекції кандидатів, а кінчаючи на часі їхнього звільнення; звичайно, пов'язують це з черговою дипломатичною ініціятивою на міжнародній арені, наприклад: вершинна зустріч в Рейк'явіку, віденська погельксінська конференція.

А все це, правдоподібно, робиться для того, щоб призбирати козирі на майбутню погельсінкську конференцію, що її заповідають влаштувати в Москві і на що західні держави, мабуть, погодяться. До того часу можуть звільнити ще якусь частину політв'язнів та стриматися від нових арештів. І тоді, коли в четвертому кошику делеґатів західніх держав буде майже порожньо, совєтські представники, з невинним виразом лиця, як дебютантки на балю, запропонують своїм західнім партнерам розглянути зміст їхнього кошика, тобто матеріяли про порушення прав людини в інших країнах, без можливости значучої контри. Можна не сумніватися, що в реальному житті тих країн вони назбирають доволі арґументів.

Отже, ситуація може відвернутися: совєтські представники на чергову похельсінкську конференцію можуть мати четвертий кошик куди повніший від своїх західніх контрпартнерів. Мабуть, не всі знавці, експерти, спостерігачі і як там ще їх звати, усвідомлюють собі, що Москва найчастіше працює проти Заходу, спираючись на стратегічні пляни боротьби, під час коли західні країни найчастіше тільки реаґують на чергові її тактичні кроки.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ відмовився видати візи двом совєтським журналістам на підставі, що вони можуть займатися шпигунською діяльністю, або справами не пов'язаними з журналістичною професією. Речник Державного департаменту Чарлз Редман зацитував кореспондентам точку з еміграційного закону, який говорить, що Уряд має право і обов'язок відмовляти візи для тих осіб, які, крім свого зайняття, займаються ще підривною чи шпигунською діяльністю. Одним з тих журналістів є Владімір Семйонов, який працює коментатором совєтського пресового агентства „Новості". Другий журналіст, який плянував взяти участь у груповій поїздці до ЗСА, є Боріс Корольов, також з аґентства „Новості". Совєтська ґрупа працівників пера, яка незабаром прибуде до ЗСА, складається з 21 особи.

ВАРШАВСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ уряд обвинуватив другого секретаря американської амбасади Алберта Мюллера, що він займався шпигунством і держав зв'язок з антиурядовими особами. Польська державна служба безпеки показала кореспондентам відеострічку на якій видно, як якась особа передає одному з поляків гроші, книжечку кодів і ручний компютор. Пол Смит, речник амбасади ЗСА у Варшаві, заявив, що Мюллера допитували агенти служби безпеки на протязі шістьох годин, а потім звільнили. Він виїхав з Польщі до ЗСА, бо таке було бажання польського уряду. Єжи Урбан й інші представники уряду крім того критикували ЗСА за шпигунську діяльність американської розвідки в Польщі.

Степан Куропась

ЦІКАВІ СПОГАДИ

Євген Скоцко, „На поклик Рідної Землі"; „Допомога української еміграції в ЗСА визвольній дії ОУН — Спогад учасника ОДВУ — Організації Державного Відродження України в ЗСА", Париж — Видавництво „Українське Слово", 1986, 208 ст.

Добре зробив Євген Скоцко, що написав спогад з історії побудови української націоналістичної праці за океаном, а то вийшло би, що нас тут, сказати б за Василем Симоненком, не було. Добре, що заховався в нього ще неповний архів, бо без — такого або без дневника важко є писати спогади з віддалі 50-ти миль. Був архів Центральної управи ОДВУ, який, як я зі споминів друга Скоцка довідався, спалили в Ню Йорку. І я мав свій архів, який в мене забрали ФБІ і не повернули, хоч обіцяли.

Друг Скоцко перший дуже ефективний секретар управи організації знав більше як ми в терені далеко від центру. Тому його спогад початків поставання є поважним документом визвольних змагань американських українців між двома світовими війнами.

Початки ОДВУ, — це як він пише, — часи, коли економічна криза (депресія) панувала в багатій Америці. Українська громада мала ще залишки русинів, соціялістів і сильну комуністичну течію зі щоденною пресою, які вспіли притягнути до себе людей доброї волі , розчарованих невдачами у побудові самостійної України. Наші політики і діячі культури верталися до підсовєтської України, бо там мали можливість праці, там,мовляв,українізація. З Америки в Україну поїхав ред. „Свободи" Омелян Рев'юк як офіційний спостерігач того що там діялося, поїхав теж д-р Амврозій Кібзей з Дітройту. Вернулися і радили не їхати в Україну, бо нема там чим радіти.

Євген Скоцко добре представив добу, в якій ветерани армії спали під мостами,а вранці вставали жебрати або продавати на перехрестях доріг яблука. Організація зростала і, — як каже друг Скоцко, — шукала союзників. Церква яка є прихильником консерватистів, була переважно невтральна, хоч кривим оком дивилася на ріст ОДВУ. Церковні чинники воліли гетьмана (бо привикли до цісаря).

Ігумен церкви св. о. Миколая Теодорович порадив мені так: „Моліться і будьте державниками як гетьманці". Те саме, але більше помірковано радив його наслідник ігумен о. Амврозій Сенишин, пізніший Митрополит. І так щонеділі народ ішов до церкви, тим часом громадські діячі мусіли йти в терен організувати відділи, бож коли не буде Централі, то не буде відділів. Тут мушу спростувати друга Скоцка: перший відділ, тоді ще УВО, постав у Чикаґо, а другий в Асторії, хоч Чикаґо згодилося на число 2, бо числом один найменовано відділ Асторії, при оснуванні якого був полковник Євген Коновалець.

Є. Скоцко правильно описав відносини, які панували в той час, коли лютими ворогами ОДВУ стали соціялісти на чолі з Січинським і Цеглинським, які в 1918 році запроторили д-ра Семена Демидчука, делеґата „Рідної Школи" зі Львова, до табору воєнних полонених в Оґлторпі, Джорджія, де він просидів півтора року. До тих двох долучився Ярослав Чиж, сотник Київських Січових Стрільців, колись друг полковника Є. Коновальця. Чиж у дорозі до Америки мав доклад у домівці Академічної Громади в Празі, де я тоді був студентом і на запити про УВО він не відповідав. Де ж взяти союзників для ОДВУ? Лишався Український Народний Союз і Народна Поміч у Пітсбурґу.

Народна Поміч, де головним радним був друг Степан Коцюба, поміщувала у своїй газеті „Народне Слово" комунікати і дописи з громад, але для нової організації треба було більшого форуму. Лишався єдиний УНСоюз, тоді теж слабий, бо в 1929 році мав всього 21,000 членів і два мільйони з гаком майна.

Звичайно, амбіції нової організації були великі. Як молоді люди вони хотіли мати свою газету, журнал, друкарню, спорт, бюро в Ню Йорку і Вашінґтоні, фаланги молоді, добрих редакторів, промовців і т.д. Це все вони відтак здобули , але вони хотіли все те мати „зараз". І так Євген Скоцко якому на плече впали всі ті справи, лихий був на них, — як він їх назвав, „слободянами" — а доляри тоді поміж українцями називалися „мишугами".

Не знаю чому Слободян, касир УНСоюзу, мав таку честь. Він націоналістам не перешкоджав, а все радив: „Робіть так щоб було добре", а ред. Мишуга все радив творити імпрези, підприємства, будувати майно, бо будова держави без грошей не до подумання. На бюро звичайне і пресове треба людей з розумом і їм треба дати фінанси, треба долярів — і тому націоналісти в краю і в Америці називали їх „мишугами". Коли на націоналістів - одвістів йшли напади лівих елементів він все радив „платіть доходові податки", бо це перша оборона, бо як вас зловлять не буде милування. Головник предсідник УНСоюзу Микола Мурашко все боявся, що „хлопці щось напишуть, або щось необережно скажуть і це може пошкодити Союзові, а все таки відтак вступив до ОДВУ — 20-го відділу в Рочестері. Д-р Лука Мишуга до ОДВУ не вступив, але на З'їзді в Ню Гейвені, Конн., у своїй промові як відпоручник УНСоюзу заявив: „Віднині вже не будемо себе називати, „ви і ми", бо будуть лише „ми", українські націоналісти.

Євген Скоцко вив'язувався добре в делікатній ситуації з Об'єднанням і УНСоюзом. Хоч д-р Мишуга вважав Є. Скоцка гарячковим, загонистим і непредвидженим молодиком, він все по-батьківськи темперував рішення ЦУ ОДВУ, що їх він уважав за надто бойові в часі,коли зближалася Друга світова війна. Союз потребував молодих працьовитих людей з ОДВУ і навпаки, ОДВУ потребувало газети „Свобода" і фінансової допомоги для молоді МУН в часі річних зборів Головного Уряду чи Конвенцій. Але „слободяни" хотіли теж допомоги, тобто нових членів, і тому організація домовилася з Союзом, що буде рекрутувати нових членів за 4 доляри від кожного. Членство УНСоюзу помітно по Конвенції у Вашінґтоні в 1936 році зросло на 8,000. На наступній Конвенції в Гаррісбурґу, Па. організація ОДВУ зросла і могла перебрати Уряд УНС, але до того вона не стреміла. Вона хотіла лише працювати в напрямі допомоги революційним змаганням України морально і матеріяльно.

У спогадах Є. Скоцка є замало сказано про таких визначних людей як Теодор Свистун, Євген Ляхович, Володимир Душник і кілька інших, які організували

(Закінчення на стор. 4)

Українець...

(Закінчення зі стор. 1)

свідомости. За російсько-царського режиму уряд переслідував цих українців, які мали або грали на бандурі.

Це переслідування окупаційною державною владою існує й досі. Бо хоч у підсовєтській Україні можна зустріти цей інструмент і виконавців пісень та мелодій, то рідко трапляється, щоб можна почути бандуру в всенаціональному маштабі з уваги на побоювання влади, що бандура й бандуристи стануть чинником об'єднання українського суспільства. Цей інструмент загрожений намаганням режиму позбавити його української притаманности, надавши йому всесоюзного характеру.

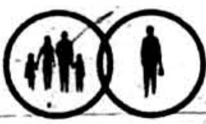
На терені Північної Америки можна нарахувати понад тисячу бандур, але вони здебільша в руках аматорів, або служать для прикраси хатніх стін.

„Я не виконую російської музики, — твердить Ярко — не з непошани до росіян, але з респекту до бандури. Не хочу причинитися до ще більшого замрячення різниць між двома культурами.

Батьки Ярка прибули з України до Канади в 1948 році. Ярко народився в Торонто, але зростав в Ошаві. Семилітнім хлопцем навчався гри на фортепіяні й на бандурі. Вісімнадцятилітнім юнаком став студіювати лісівництво, але предмет його не цікавив, тому перекинувся на студії клясичної ґітари у Пам Біч коледжі на Фльориді. Брав теж лекції української музики — традиційної й клясичної. Під час студій грав у закритих публічних променадах. Повернувшись до Торонто, продовжував музичні виступи в крамничних центрах і на вільному повітрі. Тепер студіює музичну клясику у Фльоридському атлантійському університеті. Прагне поширити свої виступи на фестивалі й концерти.

„Але покищо, — закінчує своє інтерв'ю з представником „Торонто Стар" — моїм основним предметом є бандура й на цю тему пляную написати дисертацію."

Репортаж-інтерв'ю прикрашений двома світлинами бандуриста Ярка — повнокольоровою на фронтовій сторінці недільного додатку до „Торонто Стар" п. з. „Нейборс" („Сусіди") і чорно-білою в тексті репортажу.

Наукове Т-во ім. Шевченка в Ню Йорку, Н. Й.

запрошує Членів й Українське Громадянство

на **ДОПОВІДЬ** на тему:

ПАТРІЯРХ ЙОСИФ — ВИЗНАЧНИЙ БОГОСЛОВ І ОРГАНІЗАТОР НАУКИ

яку виголосить

Василь Ленцик

в суботу, 2-го травня 1987 р., о год. 6-ій веч.
в домі НТШ в Ню Йорку, Н. Й.
при 63 Четверта Авеню, між 9 і 10 вул.

Українсько-Американське Футбольне Товариство, Інк. (УСК) в Ню Йорку

повідомляє своїх Членів, що

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА

відбудуться

дня 9-го травня 1987 р., о год. 7-ій веч.
в домівці Товариства в Ню Йорку
при 122 Друга Авеню

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Звіт уступаючої Управи
2. Дискусія над звітами та уділення абсолюторії
3. Вибір нової Управи на біжучих 2 роки
4. Плян праці на будуче
5. Різне

Початок зборів о год. 7-ій вечора. Якщо в означеній годині не явиться приписане статутом число членів, то Збори відбудуться одну годину пізніше, без огляду на скількість присутніх.

Проситься членів вирівняти залеглі членські вкладки перед Зборами.

УПРАВА

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

д-р Ярослав Падох від НТШ і д-р Мирослав Прокоп від ЗП УГВР. Крім цього з'їзд привітали письмовими привітами, з яких були названі і зачитані від Митрополита Стефана Сулика, Владики Іннокентія Лотоцького і Владики Роберта Москаля, від отців: о. Ярослава Ґуста, о. Богдана Смика, о. Івана Давидовича, о. Любомира Мудрого, о. Л. Любинського, о. Зенона Злочовського, о. Маріяна Бутринського, Оксани Бережницької й інших. В. Маркусь особисто привітав з'їзд від Українського Католицького Університету та від братств.

З незначними змінами прийнято запропонований порядок нарад та вибрано верифікаційну, номінаційну статутову і резолюційну комісії. Протокол з попереднього з'їзду прочитав секретар з'їзду і водночас управи Василь Никифорук, який без завваг і доповнень прийнято.

Першим склав звіт з проведеної праці голова уступаючої Управи Олександер Пришляк. Він подав загальний огляд праці УПТ, підкреслюючи особливі моменти, зокрема виступи і вклад на зовнішньому відтинку відповідними листами і зверненнями до католицьких владик. Згадав смерть бл. п. Б. Лончини та кинув певну проєкцію на майбутнє. Звіт праці Крайової управи доповняли секретар В. Никифорук, фінансовий референт Роман Левицький, заступник голови Дарія Кузик, заступник голови Леонід Рудницький і організаційний референт Ігор Гайда.

Окремий звіт склав за редакцію журнала „Патріярхат" М. Галів. Він подав загальний огляд своєї нелегкої праці, наголосив трудноці, а водночас важливість видавання пресового органу, бо це є один з найважливіших форумів інформації. Підкреслив, що журнал „Патріярхат" здобув собі право громадянства. Журнал „Патріярхат" є нашим спільним досягненням, а в першу чергу наших відданих передплатників, читачів і кольпортерів. За адміністрацію звітував д-р В. Пушкар, який учасникам представив широку панораму своєї праці, не тільки самого адміністрування, але також організування збірки на пресовий фонд, яка у великій мірі забезпечує фінансово безперебійну появу журнала. В. Пушкар ілюстрував свій звіт статистичними даними. Звіт Контрольної комісії з переведеної контролі прочитав її голова Роман Крупка, підкресливши, що так у фінансового референта, як і адміністратора журнала знайдено все у належному порядку.

В дискусії над звітами брали участь: В. Колодчин, Марія Клячко, Ю. Малаховський, Крижанівська, В. Пасічняк, Тарас Ванчицький, Мирослав Троян, В. Маркусь й інші. В дискусії порушено цілу низку питань, що торкаються діяльности управи, але також порушувано дуже важливі питання, які не мали безпосереднього відношення з діяльністю уступаючої управи. Ширше було заторкнено питання відзначення 1000-річчя Хрищення Руси-України, а у зв'язку з тим евентуальної поїздки Папи Івана Павла II до СССР. До цього питання подав ширшу інформацію В. Маркусь. Без сумніву у Ватикані є певні кола, які бажають щоб Папа Іван Павло II поїхав.

Контрольна Комісія подала внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі з признанням.

Ярослав Клим, в імені Верифікаційної комісії, подав, що на з'їзді було заступлено 11 відділів з 35 делегатами, (деякі з них мали більше як один мандат), члени управи і гості, всіх разом було 74 учасники.

На пропозицію уступаючої управи, О. Пришляк запропонував на почесних членів УПТ членів-основників патріярхального руху ред. Василя Качмара і д-ра Романа Осінчука. Пропозицію прийнято оплесками. Д-р Осінчук зі зворушенням подякував в імени неприсутнього ред. В. Качмара і своєму за таке високе відзначення.

Голова Номінаційної комісії Ярослав Пастушенко, складаючи свій звіт, підкреслив, що праця комісії не була легкою, але помимо багатьох трудноцщів вдалось намітити такий склад Управи: О. Пришляк — голова, Оксана Бережницька, І. Гайда, М. Галів, Степан Гробельський, Я. Клим, В. Колодчин, Д. Кузик, Мирослав Лабунька, В. Маркусь, В. Накифорук, В. Пасічняк Ева Піддубчишин, В. Пушкар і Л. Рудницький — члени. Журнал „Патріярхат" — М. Галів, головний редактор, В. Пушкар, адміністратор. Контрольна комісія: Юліян Головчак, Теодор Крочак, Р. Крупка і Роман Ярош; Товариський суд: Галина Клюфас, Тарас деЦмайло—Кульчицький, Володимир Сенежак і Богдан Ясінський. Запропонований склад керівних органів прийнято без змін.

Статутова комісія запропонувала щоб анулювати Раду Мирян, яка під сучасну пору не має властивого примінення. Пропозицію прийнято. Резолюції зреферував М. Галів. Він подав загальні напрямні і точки, які мають бути ще опрацьовані, узгіднені з членами Резолюційної комісії й Управою. З такими заввагами прийнято зреферовані резолюції. Р. Левицький подав бюджет на чергову каденцію, який прийнято з деякими заввагами.

Переобраний голова О. Пришляк подякував за вибір та висловив своє коротке, змістовне експозе щодо дальшої праці, наголосивши питання світового конгресу мирян, що має відбутись осінню цього року у Римі і при цій нагоді мають бути вручені петиції з підписами Папі Іванові Павлові II у справі визнання патріярхату Помісної УКЦеркви та піднести до лику святих Митрополита Андрея. Водночас подякував голові Президії В. Маркусеві за успішне і ділове переведення з'їзду, який закінчено молитвою.

На закінчення належить підкреслити, що наради з'їзду проходили дуже ділово, дискусії велись на актуальні теми УКЦеркви і в дружньо діловій атмосфері. Також слід відмітити, що з'їзд привітав д-р Марію Клячко з появою її цінної праці про адмірала Вілліяма Шеперда Бенсона. Тепер М. Клячко з Е. Піддубчишин працюють над книжкою про Слугу Божого Андрея.

СПЕЦІЯЛЬНА СЕНАТСЬКА комісія, яка займається розслідуванням обставин продажу зброї Іранові і передачі частини одержаних грошей партизанам-антисандіністам, висловилася за надання колишньому порадникові Президента в справах крайової безпеки Джонові Пойндекстерові імунітету від судового переслідування в обмін на його зізнання. Сенатська комісія почне переслухання Дж. Пойндекстера 2-го травня. На думку деяких сенаторів, адмірал Пойндекстер більше ніж хтонебудь інший знає про те, в якій мірі президент Роналд Реґен і члени його Адміністрації були ознайомлені з тим, що відбувалося. Досі адмірал міг не відповідати на запитання, покликуючись на п'яту поправку до Конституції, яка дозволяє відмовитися від зізнань проти самого себе. На випадок застосування імунітету п'ята поправка автоматично втрачає свою силу. Очікують також, що на початку червня така ж процедура буде вжита і до підполковника Олівера Норта, організатора продажу зброї Іранові.

КЕРІВНИК АМЕРИКАНСЬКОЇ делегації на переговорах в Женеві про зменшення ракет середнього засягу Мейнард Ґлітман заявив про реальну можливість досягнення прогресу. „Якщо совєтська сторона приєднається до наших зусиль, реальний результат може бути досягнутий уже під час цієї рунди", — сказав М. Ґлітман. За його словами, Америка можла б навіть піти на повне знищення ракет середнього засягу, не залишаючи по 100 одиниць на територіях ЗСА і СССР, як було обумовлено раніше. Ґлітман заявив, що Уряд З'єднаних Стейтів в усіх випадках буде рахуватися з інтересами своїх союзників з НАТО.

Св. п. д-р О. Яворський

„Свобода" з 15-го квітня 1987 року принесла сумну вістку, що в суботу, 2-го квітня ц.р., помер у Торонто Олекса Яворський, закінчивши 91-ий рік життя, посол до Варшавського сойму, адвокат у Підгайцях, сотник Української Галицької Армії і УНР у дивізії „Чорношличники" у часах Визвольних Змагань та сотник дивізії „Галичина" УНАрмії в часі Другої світової війни.

Д-р Олекса Яворський народився 25-го березня 1896 року в селі Котузів, повіт Підгайці. Гімназію закінчив у Бучачі 15-го червня 1914 року, склавши іспит зрілости. В 1915 році покликаний до австрійської армії, а вже в 1916 році він закінчив офіцерську школу з відзначенням, опісля в 1916-1918 роках брав участь у боях на російському, румунському та італійському фронтах. Поранений на російському фронті, за відвагу відзначеного його бронзовою „малою" і „великою" срібною медалями.

Восени 1918 року у Львові, як чотар австрійської армії, належав до групи старшин, що приготовлялися до перебрання української влади на терені Східньої Галичини. Вміжчасі хворий на малярію лежав у шпиталі. Після відступу української армії зі Львова поляки вивезли його на Домб'є під Краковом, звідки опісля перевезли до шпиталя в Кракові. В 1919 році д-р Яворський утік зі шпиталя і через Чехо-Словаччину й Мадярщину дістався до Галичини, де вступив до Української Галицької Армії, як поручник III-ої, а опісля VII-ої Львівської бригади та брав участь у всіх боях Армії проти поляків, большевиків і денікінців. Зимою 1919-20 року захворів на тиф, а після видужання, як комендант міста Немирова на Брацлавщині, зорганізував разом з отаманом Голубом повстанський відділ, з яким приєднався до Української Повстанської Армії УНР, що під командою ґен. Омеляновича-Павленка і отамана Тютюнника оперувала в тилах большевиків. У рядах цієї Армії він відбув усі її численні бої в тилах большевиків, а відтак, після повороту зі Зимового Походу, на регулярному протибольшевицькому фронті, аж до осени 1920 року. За участь у Зимовому Поході був відзначений Залізним Хрестом.

Повернувши додому у 1920 році він закінчив право у Тайному Українському Університеті, яке відтак, після знесення українського бойкоту польських університетів, повторив у Краківському університеті в 1925-29 роках.

У 1922 році Яворський одружився зі Стефанією Падох, найстаршою сестрою д-ра Ярослава Падоха — голови НТШ, яка померла кілька років тому в Торонто. Працюючи в Підгайцях у нотаріяті, Яворський відновив і розбудував українські кооперативи, читальні „Просвіти", „Соколи", кружки „Рідної Школи", Сільського Господаря і т.п. Брав участь у відновi нашого політичного життя як голова Повітового Комітету УНДО в Підгайцях і член Центрального Комітету УНДО у Львові. Як колишній старшина УГА і Армії УНР він був активним членом Української Військової організації. Повітовим і Окружним адьютантом УВО.

Відзначаючи його заслуги, наше громадянство вибрало д-ра Яворського в 1928-1930 роках послом від партії УНДО до Варшавського сойму. Всі попередні польські вибори в 1922, 1928 і 1930 роках д-р Яворський перебував у тюрмі. Два рази вибрано його послом і він просто з тюрми їхав на засідання сойму до Варшави.

В 1935-1939 роках аж до вибуху Другої світової війни він провадив адвокатську канцелярію в Підгайцях. 1-го вересня 1939 року поляки арештували його і завезли до Берези Картузької.

В часі Другої світової війни д-р Яворський провадив адвокатську канцелярію в Кракові, а відтак нотаріят у Самборі, звідки весною 1944 року його покликано до Української дивізії „Галичина", де він разом з хорунжим інж. Стисловським опікувався родинами дивізійників.

В липні 1948 року д-р Яворський зі своєю дружиною і доньками Зоряною і Жданою при допомозі Н. Мулика переїхали з Німеччини до Едмонтону в Канаді. Тут розпочав життя тяжкою працею. В 1958 році дістав перший серцевий атак і через це в 1959 році переїхав з родиною до Торонто, щоб там знайти якусь легшу працю.

У 1960 році він дістав другий серцевий атак, а після виздоровлення став постійно працювати в українській фірмі опалової оливи.

Д-р О. Яворський успадкував по своєму батькові замилування до політики. Його ініціятиві й невсипущій праці завдячує Підгаєччина високий розвиток національного, культурного і господарського життя, який існував до вибуху Другої світової війни. Так в Україні, як і на еміґрації, передовий син Підгаєцької землі писав до різних наших часописів, заторкуючи у своїх статтях суспільно-громадські теми нашої еміґрації.

У 1947 році Яворський відвідував своїх земляків в таборі УНРА в Німеччині. Розмовляючи з візником, що возив свого посла у виборчих роках на віча по селах Підгаєччини, цей візник „поучував" Яворського в присутності автора тих рядків, як треба робити „таборову українську політику". На це з усмішкою відповів наш посол: „Михаську, Михаську, ваша УНРА нагодувала вас, і ви готові політикувати, але тоді, як поляки вибивали нам зуби, не було таких відважних політиканів, як ви зараз у таборах ДП".

У Канаді св. п. д-р Олекса Яворський був великим прихильником поєднання усіх українців у Комітеті Українців Канади і пропагував об'єднання українців у вільному світі під проводом УНР.

Нехай привітна канадська земля буде йому легкою, а пам'ять про передового українського воїна буде записана в анналах історії України!

Роман С. Голіят

Св. п. д-р О. Яворський

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
МАМИ І БАБУСІ

бл. п.

МАРІЇ КАРПЕВИЧ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.
в суботу, 2-го травня 1987 р. в год. 8:30 ранку

ДІТИ І ВНУКИ

Світличка в Ню Йорку

Паяц роздає дітям бальони.

У Ню Йорку, під опікою 83-го Відділу СУА, існує вже 18 років світличка для дітей передшкілля. Зайняття відбуваються щосуботи в приміщенні школи св. Юра.

У березні у світличці відзначувано її 18-ті „уродини" і з цієї нагоди зібрались батьки дітей, представники 83-го Відділу та директорка Школи Українознавства Ольга Кекіш. Діти, зайняті малюванням та майструванням швидко зібрались біля головного стола, на ньому появився великий торт зі свічками. Опікунка Світлички Ірина Бадяк та Наталія Дума коротко розказали присутнім про працю світлички, підкреслюючи довголітню віддану працю вчительки пані Евгенії Вацик, яка вчить у світличці від самого її заснування. Дітей і батьків привітала також директорка Школи Українознавства О. Кекіш.

У дальшому зайняттям дітей провадила Оксана Литвин, асистентка вчительки. Прийшов паяц і роздав дітям бальони. Діти, видно, були зжиті зі собою і привиклі вже до більшого товариства, а це є дуже важним у цьому переходовому віці, бо ж вже за рік чи два підуть до садочку, де мусітимуть підпорядкуватись шкільній дисципліні, шкільним порядкам.

Все таки дітей небагато, тому, треба апелювати до молодих батьків, щоб записували своїх дітей до світлички. Ще більше треба апелювати до бабунь, щоби вияснили своїм дітям про потребу українського товариства і української мови для їхніх дітей та щоб ініціювали такі вписи, навіть пропонуючи допомогу у привожені внуків до світлички.

ОСЮ.

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів, Знайомих та Українську Громаду, що 17-го квітня 1987 р. відійшла від нас у Вічність

наша Найдорожча

МАМЦЯ, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ЧЕРХАВСЬКА

ПАНАХИДА відбулася 19-го квітня 1987 р. о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН — 20-го квітня 1987 р., в 10-ій год. ранку в соборі Пресв. Родини при 4250 Harewood Road N.E., Washington, D.C. 20017, а відтак на Вічний Спочинок на український національний Цвинтар-Пам'ятник ЗСА, 4111 Pennsylvania Avenue S.E., Washington, D.C. 20746.

В глибокому смутку:

доньки —
СТЕФАНІЯ ІВАШКІВ з мужем АРКАДІЄМ
АННА ФЕДОРОВИЧ з мужем

внуки —
НАТАЛКА ҐЕСТОН з мужем ҐЕРІ
ПЕТРО, ЮЛЯ І ХРИСТИНА ІВАШКІВ

Ближча та дальша Родина в Україні

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою, що в ранніх годинах 8-го квітня 1987 р. в Торонто, Канада, відійшов у Вічність

наш Незабутній

БРАТ, ШВАҐЕР, ВУЙКО та УКРАЇНСЬКИЙ ВОЇН
на 64-му році життя

бл. п.

Денис Барановський

поранений під Бродами, після шестилітнього полону, прибув до Західньої Німеччини і за допомогою Представництва Канадського Фонду прибув до Канади.

Осиротив дружину Павліну, дочку Мирославу та синів Юрія і Андрія.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 11-го квітня 1987 р. з катедри св. Йосафата на місцевий цвинтар.

Горем прибиті:

сестри:
АННА ПОМІРКО з дочками ОРЕСТОЮ ПІЛЕЦЬКОЮ-ФЕДИНЯК І КАЛИНОЮ з родинами ЗСА
МАРІЯ СКРОБАЧ з мужем СТЕПАНОМ і дочками ОКСАНОЮ ЯЦКІВ І РОКСОЛЯНОЮ ПОЛЮХОВИЧ з родинами в ЗСА
ОЛЕНА ІВАНИШИН із сином ОЛЕҐОМ і дочкою ДАРІЄЮ з родинами в Канаді
ЛЮБА КОРАЛЬ з мужем СТЕПАНОМ і донями ЛЯЛЕЮ й ЕВОЮ в Канаді

брат — д-р РОМАН з дружиною СТЕФАНІЄЮ, сином д-ром ЮРІЄМ і дочкою ВІРОЮ ГРАБЕЦЬ з родинами в ЗСА

Відбулися Збори відділу УПТ в Ню Йорку

У неділю, 8-го березня ц.р., відбулися Загальні збори відділу Українського Патріярхального Товариства в Ню Йорку. Перед відкриттям зборів управа відділу гостила членів Товариства кавою і солодким, що приготовила при допомозі жінок Зіновія Никифорук. Загальні збори відкрив голова Микола Галів, провівши молитву. На початку згадано і вшановано пам'ять померлих членів Т-ва. Відкриваючи збори, голова у кількох словах з'ясував ціль і завдання зборів, підкресливши, що їх метою є не тільки вибір нової управи, що дуже важливо, але також проаналізувати проведену працю, вказати, що було добре, а де були недомагання, і намітити плян на майбутнє. Після цього обрано президію зборів для переведення нарад. Вибрано лише голову д-ра Романа Осінчука, довголітнього й видатного патріярхального діяча, і секретаря Володимира Вороха. Запропонований управою порядок нарад зборів прийнято без змін. Голова президії Р. Осінчук подякував за вибір і при цій нагоді висловив кілька думок на тему існування і діяльности Українського Патріярхального Т-ва. Він підкреслив, що колись праця була більш бурхливою, але цього вимагали ситуація й обставини того часу. Сьогодні праця Т-ва є більш спокійною.

Загальні збори затвердили намічену Номінаційну комісію у складі: Оксана Луцька — голова, Володимир Ворох і мґр Петро Дармограй — члени, яка працювала перед зборами, щоб улегшити їх переведення. Протокол з попередніх Загальних зборів, який прийнято без істотних завваг, прочитав секретар В. Ворох.

За уступаючу управу звітували голова, секретар і скарбник. Голова Микола Ґалів у своєму звіті подав загальне тло праці цілої управи, підкресливши, що праця була гармонійною і ми діяли, як одна родина. Власне в цьому був успіх нашої праці. Окремо наголосив, що Патріярхальне товариство не займало жадної сторони нашої поділеної громади. Така постава була правильною і її варто й надалі продовжувати. Ми у нашій праці звертали увагу нас те, щоб творчо-динамічні ідеї, які нам залишив св. п. Патріярх Йосиф, постійно оживляти. Товариство здійснювало це у своїй праці. Також накреслив у загальних рамках ситуацію нашої Церкви у діяспорі. Підкреслив досягнення і недоліки Патріярхального Т-ва. На закінчення подякував усім членам управи за дружню і щиру співпрацю, а зокрема працьовитому секретареві Ярославові Климові. Секретар Я. Клим у своєму звіті подав точний перелік відбутих сходин, нарад, улаштованих імпрез і доповідей, облік членів, висланих листів і звернень, переведених збірок на Патріярший Фонд і коляду на пресовий фонд журналу „Патріярхат" та на основі збірок і вплат на членські внески провів певну аналізу та зробив висновки.

Ярослав Пастушенко склав звіт з фінансів. Подав загальні числа приходів, вказавши звідки вони надходили — це були членські внески, приходи з імпрез і пожертви. Також вказав, які були видатки управи Т-ва. Довше зупинився на аналізі однієї імпрези на пошану Патріярха Йосифа, де було все зроблено, підготовано відповідну мистецьку програму, яка була виконана на високому мистецькому рівні, але фреквенція була слаба, а майже жодна, коли ж ідеться про молодь, яка мала дарові квитки вступу.

Після складених вище наведених звітів в імені Контрольної комісії звітував інж. Любомир Зєлик, який підкреслив, що Контрольна комісія перевела контролю касових книг і все знайшла в найкращому порядку. На основі заслуханих звітів відбулась коротка дискусія. Тому що звіти були загально охоплюючі, не могла розвинутись ширша дискусія. Найбільшою турботою було і є те, що немає допливу молодих сил. До речі, це загальна проблема всіх наших організацій. На заторкнені питання подав вияснення голова уступаючої управи. В імені Контрольної комісії Л. Зєлик подав внесок на уділення довір'я уступаючій управі, що присутні прийняли оплесками і проголосували одноголосно.

Голова Номінаційної комісії Оксана Луцька подала докладний звіт з проведеної праці, підкреслюючи при цьому, що це не була легка праця. По тяжких трудах Номінаційній комісії вдалось підшукати осіб до членів управи, але не вдалося знайти голови. Уступаючий голова М. Галів через велике обтяження працею відмовився прийняти цей пост. Номінаційна комісія звертalась до інших осіб, які з різних причин не дали своєї згоди прийняти цю функцію. Тому це питання залишено для розв'язки Загальним Зборам. Навколо цього вив'язалась дискусія і різні апелі, щоб уступаючий голова погодився ще на одну каденцію прийняти цей обов'язок. Щоб не ускладнювати ситуації, Микола Галів не радо погодився прийняти цей пост. Його заяву учасники прийняли оплесками. Крім уже згаданого голови до управи увійшли Оксана Луцька — заступник голови, Ярослав Клим — секретар, Володимир Ворох — огранізаційний референт, Зиновія Никифорук, Галя Кіляр, мґр Ярослав Дацьків, Любомира Артимишин і Юрій Малаховський — члени управи. Контрольну комісію очолив д-р Іван Сєрант, інж. Любомир Зєлик, Ярослав Пастушенко і Іван Пуйо — члени. Товариський суд: д-р Іван Дорожинський — голова, мґр Петро Дармограй і мґр Олександер Мотиль — члени. Раду мирян очолила Люба Раковська, до складу якої входять Юрій Костів, Іван Вербовський і Стефанія Чорна. Крім цього було вибрано делегатів на крайовий з'їзд УПТ.

Переобраний голова управи М. Галів подякував за вибір. Водночас подякував голові президії д-рові Р. Осінчукові і секретареві В. Ворохові за ділово переведені наради зборів, подякував Зені Никифорук за приготовану перекуску. Він також відмітив, що управа у найближчому майбутньому має улаштувати наше спільне традиційне свячене, що є заплянуване на 10-го травня, і перевести збірку на потреби Помісної УКЦеркви, себто „писанку" і попросив для цього співпраці всіх членів Т-ва. Наради закінчено молитвою.

Н. Н.

Не забудьмо...

(Закінчення зі ст. 2)

нас українців за коляборацію з німецьким окупантом України — це великий злочин. З концентраційних таборів в'язнів не звільняли. Ліквідація кацетів прийшла в наслідок капітуляції Німеччини.

Приблизно в 1944 році дисципліна в таборах зменшилася, ми вже не мусіли бігати в переході, але ходили звичайним ходом. В той час, якщо ми працювали в неділі, то тільки півдня. Вранці о годині шостій, як ми вимаршовували до праці, то у великому таборі, в тому часі, вже грала дута оркестра. До нас доходив тільки звук. У віддалі від „Клінка Верке", так що оком людини можна було досягнути рух в'язнів, містився табір „Шпер".

На еміграції я стрічався з колишніми в'язнями поляками і чехами. Це була дуже чутлива, емоційна зустріч. Поляки у Варшаві і чехи у Празі побудували пам'ятники своїм померлим політичним в'язням у концентраційних таборах. Кожного року колишні уцілілі в'язні в травні відбувають сходини біля них і згадують сумне минуле. Пам'ятники побудовано державним коштом, і вони є атракцією для туристів. В нас українців-справа інша.

Великі втрати, що їх понесла Україна в часі займанщини під час Другої світової війни сьогоднішній окупант і згадувати забороняє. Належна пошана всім тим мученикам, національно свідомій націоналістичній молоді, що обороняла право нації на самостійне життя, буде віддана тільки в суверенній українській державі. Нашим обов'язком тут на чужині є зарекордувати всі події минулого часу. Одна з тих подій — це знищення наших хлопців-полонених Червоної армії на „Клінка Верку" бльоку ч. десять. Не забудьмо пом'янути!

Цікаві...

Закінчення зі стор. 2

відділи ОДВУ. Т. Свистун, тоді ще студент прав, вислужив в американській армії, був довгі роки організатором для ОДВУ, не сидів удома, а місяцями бував у терені. Без платні, часто в уніформі ОДВУ (яку він запровадив), їздив по великих і малих громадах і організував відділи ОДВУ і МУН. Коли хотів по трудах відпочити, відвідував другого такого фанатика уніформи і війська Івана Поповича в Клівленді. Там вони завершили плян будови чи купна літака „Націоналіст" для вишколу молоді. Мирон Леськів, який журився друкарнею і пресою, допомагав теж в організаційних поїздках у терен. Є. Скоцко пише, що Григорій Герман, перший голова ОДВУ, зрезиґнував з особистих причин. На ділі він зрезиґнував, бо як резервовий старшина (майор) американської армії перейшов допити військової розвідки, яка радила йому зрезиґнувати, бо ОДВУ є на листі організацій, які ведуть протиамериканську діяльність. Такі доноси т. зв. ліберальних кіл і своїх рідних соціялістів шкодили йому теж в його кар'єрі учителя німецької мови в середній школі міста Вілсбері, Па.

На одних зборах Головного Уряду УНС голова М. Мурашко зажадав, щоб члени уряду подали на письмі резиґнацію з членства ОДВУ. Зрезиґнували всі, крім Євгена Ляховича і Степана Куропася. Чому резиґнувати — протестували останні як ОДВУ жадної шкідливої роботи не веде і жадали поіменного проголошення, хто зрезиґнував. Таке проголошення у „Свободі" не появилося.

Професор Грановський, який став головою Централі ОДВУ, був або дуже говірливий або мовчазний і таким його Євген представляє. Я дивувався, що професор хотів стати головою організації і з віддалі 1,000 миль полагоджувати справи, які легше було би робити на сході. Не раз треба було рішати зразу, а професор не відповідав на листи. У своїх спогадах а радше в прощанні з громадою професор виявив ті клопоти, які він мав з приводу головства ОДВУ. Навіть професорський збір університету Міннесоти протестував проти діяльности Грановського, мовляв, це має неґативний вплив на студентів. Вкінці його оправдали, бож у його роботі не було нічого, що вимагало би його звільнення з посади, а на це заповідалося, були голоси „Распни його!" В той час він шість місяців мовчав, а ФБІ бушувала по наших відділах.

Про д-ра Кисілевського, претендента до гетьманського трону Макогона і його лондонське бюро мені треба ще дещо додати. У Чикаго почала виходити газета „Україна". Корпорація, що її очолював д-р Мирослав Сімінович (сіменс), а членами якої були д-р Роман Смук, Френк Дутканич (дав гроші) і д-р Володимир Сімінович, брат сенаторки Кисілевської, не були політиками лише добрими громадськими діячами, були невтральними, бо хотіли, щоб громада Чикаго мала свою газету. До Чикаго в один час приїхав д-р Кисілевський; його корпорація призначила редактором. Він видав два числа і виїхав до Канади, бо побачив, що кар'єри в Чикаго не зробить, а в Канаді він її зробив. Полковник Коновалець у своїх листах до проф. Онацького в Римі побоювався, що газета „Україна", родина Сіміновичів і невідомий активіст Макогін можуть пошкодити розвойові ОУН, гетьманськими аспіраціями Макогона, який в той час заступав і фінансував бюро в Лондоні, та до того не дійшло, бо Макогін не мав бази серед українців хоч мав гроші і його бюро, до якого перейшов д-р Кисілевський вело корисну роботу для України.

Спогади Є. Скоцка про події на Карпатській Україні заслуговують на окрему увагу. Детальний образ роботи ОУН в Карпатській Україні і її діяльність — це удокументовання слави, про яку не всі знають, не знали про неї і американські відділи ОДВУ. Тому книжка Скоцка потрібна і, як кажуть москалі, „во время", бо час минає, люди вимирають і не лишають спогадів. Не лишили спогадів люди, що їх перераховував Скоцко, а ті які могли не лишили навіть насліддя, а як лишили, то де воно? Де сини і доньки довоєнних діячів американської України?

Книжка спогадів Євгена Скоцка — цікава, повна фактів, про які досі не було мови. Це документ муравлиної кропіткої праці довоєнної української еміграції, ОУН зокрема. Ціна книжки — приступна — 10 долярів.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПЕТРО ХИМКА, член УНС Відд. 406-го в Оліфанті, Па., помер 26-го лютого 1987 року на 67-му році життя. Нар. 1921-го року в Оліфанті, Па. Членом УНС став 1944 року. Залишив у смутку дружину Вірджінію і брата Павла. Похорон відбувся 28-го лютого 1987 року на цвинтарія св. Михайла в Нікольсоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Ми. Мартинюк, секр.

АННА КУРИЛЯК, член УНС Відд. 88-го Т-ва „Союзівка" в Керґонксоні, Н.Й., Померла 12-го лютого 1987 року на 76-му році життя. Нар. 1910 року в Україні. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку мужа Михайла, сина і внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Кальварія в Ст. Пітерсбурґ, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефанія М. Гаврилюк, секр.

ВАСИЛЬ ГУЛОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 67-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ансонії, Конн., помер 12-го грудня 1986 року на 92-му році життя. Нар. 1895 року в Збаражі, Тернопіль, Україна. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 15-го грудня 1986 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ансонії, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Л. Писарчик, секр.

ЯРОСЛАВ КОЛЯНКІВСЬКИЙ, член УНС Відд. 471-го ім. ген. Т. Чупринки в Монтреалі, Кве., помер 1-го березня 1987 року на 75-му році життя. Нар. 1912 року в Україні. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Лідію. Похорон відбувся 4-го березня 1987 року на цвинтарі Код де Неж в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Богданна Яворницька, за секретаря

КАТЕРИНА МОРОЗОВСЬКА, член УНС Відд. 171-го ім. Лесі Українки в Джерзі Сіті, Н.Дж., померла 22-го лютого 1987 року на 90-му році життя. Нар. 1897 року в Радичові, Україна. Членом УНС стала 1922 року. Залишила у смутку мужа Вілліяма. Похорон відбувся 22-го лютого 1987 року на цвинтарі Мт. Олив у Занесвіллі, Огайо.

Вічна Її Пам'ять!

Секретар

АНАСТАЗІЯ ЗАЗУЛЯК, член УНС Відд. 476-го ім. св. Михаїла в Гадзоні, Н.Й., померла 8-го березня 1987 року на 84-му році життя. Народилася в Україні, Галичина. Членом УНС стала 1941 року. Залишила у смутку дочку Елейн Петерсон, п'ять внуків, трьох правнуків і дві сестри — Ольгу Заяць і Аліс Шлявскер. Похорон відбувся 11-го березня 1987 року на цвинтарі Сідар Парк в Гадзоні, Н.Й.

Вічна Її Пам'ять!

Секретар

ІЛЬКО ЦИБРІВСЬКИЙ, член УНС Відд. 417-го Т-ва „Співпраця" в в Джефферсонвіллі, Інд., померла 30-го січня 1987 року на 89-му році життя. Нар. 1898 року в Чернихівцях, повіт Тернопіль, Зах. Україна. Членом УНС стала 1953 року. Залишила у смутку доньку Евгенію, внуків і правнуків. Похорон відбувся 2-го лютого 1987 року на цвинтарі Люісвілл Меморіял Ґарденс в Люісвіллі, Ки.

Вічна Її Пам'ять!

Ілько Цибрівський, секр.

ПЕТРО ШВЕЦЬ, член УНС Відд. 452-го в Е. Чикаго, Інд., помер 7-го лютого 1987 року на 83-му році життя. Нар. 2-го липня 1904 року в Полтаві, Україна. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дочок Марію Бедрицьку, Раю Буденко, трьох внуків і двох правнуків. Похорон відбувся 10-го лютого 1987 року на цвинтарі Окридж в Гошен, Інд.

Вічна Йому Пам'ять!

Наталія Шуя, секр.